

Svar på Interpellation av Alexandra Mattsson Åkerström (V) till äldreborgarrådet Erik Slottner (KD) om äldre hemlösa

Dnr KS 2021/1068

Alexandra Mattsson Åkerström (V) har i sin interpellation ställt följande frågor till borgarrådet Erik Slottner (KD):

1. Hur planerar den blågröna majoriteten för att minska hemlösheten bland äldre? Kommer det komma några nya satsningar eller är majoriteten nöjd med de som finns?
2. Var tänker ni att äldre med sociala problem och låga inkomster ska bo i Stockholm?

Ansvar är så fördelat inom den grönblå majoriteten att det är jag som ansvarar för frågor som rör hemlöshet. Arbetet för att motverka hemlöshet bland äldre förutsätter dock givetvis ett nära samarbete mellan socialtjänstens individ- och familjeomsorg och äldreomsorg.

Vad gäller den första frågan vill jag inleda med att konstatera att stadens arbete för att minska hemlösheten bland äldre fortsätter att ge effekt. Antalet äldre i akut hemlöshet minskar och bland de äldre som befinner sig i hemlöshet så ökar andelen som befinner sig i relativt stadigvarande boendelösningar. Givetvis är vi inte nöjda förrän alla stockholmare har ett långsiktigt boende och ingen befinner sig i hemlöshet.

I juni 2021 antog kommunfullmäktige stadens nya program mot hemlöshet. Programmet anger att äldre personer inte ska placeras på akutboende och att långsiktiga boendelösningar i möjligaste mån ska eftersträvas. Jag ser att det viktigaste arbetet vi kan göra ligger i att genomföra den visionen och fortsätta med vår perspektivförändring, där långsiktiga placeringar är normen och kortsiktiga är undantag.

Budgeten för 2022 innehåller sålunda resursförstärkningar till socialtjänsten för att kunna implementera det nya programmet och förverkliga dess avsikter.

Jag vill också i detta sammanhang särskilt lyfta fram vikten av samverkan i det vräkningsförebyggande arbetet. Det är viktigt att bostadsbolag,

äldreomsorg och individ- och familjeomsorg är uppmärksamma på risker för att äldre blir vräkta och tidigt försöker avvärja vräkningar. Staden ska därför ta fram rutiner för att arbeta med vräkningsförebyggande åtgärder riktade mot äldre. Staden ska också ta fram ett processtöd för intern samverkan i frågor som rör äldre personer som lever i hemlöshet.

Att den akuta hemlösheten minskar och att staden utvecklar det långsiktiga och förebyggande arbetet förtar samtidigt inte på något sätt behovet av att hjälpa personer som befinner sig i akut hemlöshet, och som i vissa fall kan ha omfattande och komplexa hjälpbehov. Staden och regionen samverkar till exempel vid Stockholms central och på andra håll i staden för att genom uppsökande arbete hjälpa personer i hemlöshet, bland dem vissa äldre, med omfattande psykisk ohälsa. Även detta arbete omfattas av de resursförstärkningar som tillförs hemlöshetsarbetet.

På Ljungbacken och Syrenen har staden drogfria akut- och utredningsplatser för äldre hemlösa över 65 år. Utöver det har staden den fältförlagda socialsekreteraren på Enheten för hemlösa som har en tät samverkan med äldrelotsen. Såsom programmet för att motverka hemlöshet beskriver är det viktigt att arbeta med ett gemensamt mottagande vid ansökningar från målgruppen, vilket vi kan se har gett gott resultat genom äldrelotsens arbete. Därmed minimeras risken att den äldre behöver ta flera olika kontakter och själv bära information mellan olika enheter. Handläggarna kan hjälpas åt att fånga upp behov utifrån respektive kompetens.

Vi har också tagit fram tillämpningsanvisningar för tak över huvudetgarantin för att säkerställa en likvärdig tillämpning över staden. Där framgår det att ingen äldre person ska placeras på akutboende mot sin vilja. Detta är första gången som innehåll, arbetssätt och målgrupp för tak över huvudetgarantin formellt specificeras.

När det gäller interpellantens andra fråga vill jag först säga att utmaningen att se till att det finns bostäder som passar stockholmare oavsett förutsättningar eller behov i flera avseenden går utanför socialtjänstens ansvarsområde. Dessa frågor berör även stadens stadsbyggnads-, bostadsförsörjnings- och markpolitik, och de borgarråd som ansvarar för dessa.

Utifrån mitt perspektiv kan jag konstatera att ”sociala problem” är en formulering som täcker in många olika typer av behov, och som därmed förutsätter en mångfald av boendelösningar. Interpellanten själv tar upp ett antal olika exempel, såsom Gamlebo och Monumentet. Vi tillhandahåller också bland annat försöks- och träningslägenheter och Bostad Först-lägenheter.

Många äldre med sociala problem kvalificerar sig sannolikt för seniorboende utifrån kriterierna i Bostadsförmedlingens särskilda förmedlingsregler. Samtidigt kan de, just på grund av sina sociala problem, vara i behov av hjälp och stöd för att i praktiken kunna upprätthålla sitt boende. Vi ser hur behovet av praktisk hjälp och stöd i boendet ökar hos grupper med svag ställning på bostadsmarknaden. Vi kommer därför att utreda hur boendestöd kan användas för personer med missbruk.

Jag tror inte att det är möjligt att peka på en viss fastighet eller viss boendeform och säga att där ska äldre med sociala problem och låga inkomster bo. Jag tror snarare att det handlar om ett långsiktigt och samordnat arbete för att hitta lösningar som fungerar för varje enskild individ. Det är ett arbete som vi bedriver idag, som vi fortsätter utveckla, och som sakta men säkert ger resultat i form av att allt färre äldre befinner sig i akut hemlöshet.

Stockholm den 5 januari 2022

Jan Jönsson